

15.05.2013

Kj/60

§ 196

Sj / Den av ledamoten Sirpa Puhakka väckta motionen om kartläggning och anordnande av språkundervisning för invandrare

HEL 2012-013815 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag anse den av ledamoten Sirpa Puhakka väckta motionen vara slutligt behandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Leena Mickwitz, stadssekreterare, telefon: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Sirpa Puhakan aloite

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige beslutar anse den av ledamoten Sirpa Puhakka väckta motionen vara slutligt behandlad.

Föredraganden

Ledamoten Sirpa Puhakka och 15 andra ledamöter föreslår att det utarbetas en utredning om behovet av undervisning av finska och svenska för invandrare. I motionen konstateras att det efter utredningen görs behövliga kompletteringar i språkundervisningen, i vilka undervisningens tillräcklighet, dess anknytning till arbetslivet och språkinläringen i fråga om kvinnor utanför arbetslivet tas i beaktande.

Stadsstyrelsen hänvisar till utlåtandet från delegationen för invandrar- och integrationsärenden, i vilket det konstateras att ansvaret för anordnandet av språkundervisning för invandrare fördelas mellan två aktörer. Arbetsförvaltningen bär huvudansvaret för språkundervisningen för arbetslösa invandrare som söker sig till arbetsmarknaden. Undervisning ordnas som s.k. arbetspolitisk språkundervisning. Staden bär huvudansvaret för integreringen av övriga grupper och på så sätt även för språkundervisningen. Sådana grupper är till exempel personer utanför arbetskraften och, å andra sidan, de sysselsatta.

Helsingfors stad bär som arbetsgivare även ansvar för språkundervisningen för invandrare. Staden ordnar undervisning i

15.05.2013

Kj/60

finska för sina anställda, till exempel invandrare som är sysselsatta med lönesubvention eller tar del av övriga sysselsättningspolitiska åtgärder. År 2012 deltog 510 personer i de här utbildningarna. Principen för Helsingfors stads skötsel av sysselsättningen är att inläringen av finska anknyter till arbetslivet. Helsingfors har också deltagit i utvecklingen av kriterier för kunskaper i finska som krävs inom olika branscher.

Av utlåtandet framgår vidare att efterfrågan och utbudet av undervisning i finska har balanserats så att varje aktör profilerar sig tydligare än tidigare för undervisning enligt sin grunduppgift. Således fokuserar arbetarinstitutet på fritt bildningsarbete och utbildningsverkets vuxengymnasium på mera omfattande helheter där undervisningen om möjligt anknyts till exempel till yrkesinstitutets studiehelheter. Kurserna i finska och svenska har dessutom samlats till tjänsten Infobanken där alla kurser och lediga platser i huvudstadsregionen står att finna. Tjänsten fungerar på tre språk. Bland specialgrupperna har särskilt föräldrar som sköter sina barn hemma beaktats med tanke på deras behov att lära sig språk. Stadsstyrelsen beviljade vid sitt sammanträde 8.4.2013 cirka 450 000 euro för språkundervisning för invandrarhemmamammor. Språkundervisning ordnas i flera olika lokaler och så att barnvård ordnas för tiden för undervisningen.

Stadsstyrelsen anser att beskrivningen i utlåtandet om anordnandet av utbildning och principer för uppdelningen av ansvaret är detaljerad och omfattande. Att inleda ett specifikt utredningsarbete är i det här skedet inte ändamålsenligt. Koordineringen av språkundervisningen för invandrare ska dock fortsättningsvis utvecklas genom samarbete mellan förvaltningarna. I det här sammanhanget hänvisar stadsstyrelsen till arbetsgruppen Utbildningsleden hos ungdomar med invandrarbakgrund. Arbetsgruppen har grundats 1.3.2013 med uppgift att bl.a. identifiera incidensen mellan de befintliga tjänsterna och behoven. Dessutom förutsätter stadens personalpolitik att det vid de olika arbetspunkterna följs sammanfallande praxisar även i utbudet av språkundervisning och tillgången till utbildning. I fråga om det här bär stadens personalcentral ansvaret för styrningen. Utvecklingen och samordnandet av utbudet av tjänster som riktas till invandrare sammanfaller också med riktlinjerna som stadsfullmäktige godkänt i strategiprogrammet 2013–2016. I strategiprogrammets avsnitt Ett internationellt Helsingfors – Invandrarna som aktiva helsingforsare uppräknas ett antal åtgärder för att effektivisera integreringen av invandrare och deras inläring av språk.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Leena Mickwitz, stadssekreterare, telefon: 310 36054

15.05.2013

Kj/60

leena.mickwitz(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Sirpa Puhakan aloite

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 29.04.2013 § 510

HEL 2012-013815 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa.

Kaupunginvaltuusto päättäneen katsoa valtuutettu Sirpa Puhakan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteerin, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Henkilöstökeskus 8.4.2013

HEL 2012-013815 T 00 00 03

Maahanmuutto- ja kotoutumisasioiden neuvottelukunta lausuu valtuutettu Puhakan (ym.) valtuustoaloitteen pohjalta seuraavaa:

Maahanmuuttajien kielenopetuksen järjestämisessä vastuu jakaantuu kahtaalle. Työhallinto – eli paikallistasolla Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimisto - on päävastuussa työmarkkinoille hakeutuvien, työttömien maahanmuuttajien kielikoulutuksesta, jota järjestetään työvoimapoliittisena kotoutumiskoulutuksena. Kunta on päävastuussa muiden ryhmien kotoutumisesta, ja tätä kautta myös kielenopetuksesta. Näitä ryhmiä ovat esimerkiksi työlliset ja työvoiman ulkopuolella olevat.

Työvoimapoliittiseen kielikoulutukseen on saatu viime vuosina käyttöön varsin toimiva ohjaus-, hallinnointi- ja tiedonvälitysjärjestelmä Koulutusportti, joka yhdessä suomen kielen testausjärjestelmän kanssa antaa reaaliaikaisesti tietoa kielikoulutusten jonotilanteesta eri osaamistasoilla työvoimapoliittista kielikoulutusta hankkiville

Uudenmaan Ely-keskuksessa sekä maahanmuuttajia koulutukseen ohjaaville työvoimaneuvojille te-toimistossa.

Henkilöstökeskus järjestää kaupungin virastoissa ja liikelaitoksissa työskenteleville (vakituksessa, määräaikaisessa tai palkkatukityössä) sekä kaupungilla erilaisissa työvoimapolitiittisissa toimenpiteissä oleville maahanmuuttajille suomen kielen koulutusta. Vuonna 2012 näihin koulutuksiin osallistui 510 henkeä, ja koulutusta hankittiin 640 000 eurolla. Henkilöstökeskuksen järjestämistä koulutuksista suurin osa on räätälöityjä, maahanmuuttajien sekä virastojen tarpeita hyödyttäviä, ammattikohtaisia suomen kielen kursseja. Vuodesta 2009 henkilöstökeskuksessa on toiminut ammatillisen suomen kielen kehittämishanke ASKI, joka on saanut kansainvälistä mainetta kehittäessään kullakin ammattialalla vaadittavan suomen kielen taidon kriteereitä. Helsingin kaupungin työllisyydenhoidossa periaatteena on, että suomen kielen oppiminen niveltyy työn tekemiseen.

Suomenkielinen työväenopisto sekä ruotsinkielen osalta ruotsinkielinen työväenopisto Arbis järjestävät omilla määrärahoillaan maahanmuuttajille suunnattua kielikoulutusta. Opetusvirasto puolestaan järjestää suomen kielen koulutusta aikuislukiossa omilla määrärahoillaan sekä ostopalveluna työllisyydenhoidon määrärahalla (vuonna 2012 yhteensä 317 hengelle 340 000 eurolla).

Suomen kielen (S2) koulutuksen kysyntää ja tarjontaa on tasapainotettu viime vuosina siten, että koulutuksen järjestäjät ovat profiloituneet selkeämmin perustehtävänsä mukaiseen kielenopetukseen. Työväenopisto keskittyy perustehtävänsä mukaisesti vapaaseen sivistystyöhön, eli työmarkkinoiden ulkopuolella ja töissä käyvien S2-opetukseen, eikä järjestä enää työvoimapolitiittiseksi koulutukseksi rinnastettavaa kielikoulutusta, joka on ensisijaisesti valtion työhallinnon tehtävä. Opetusviraston aikuislukio puolestaan keskittyy laajempiin kokonaisuuksiin siten, että maahanmuuttajille suunnatussa aikuisten perus- ja lukio-opetuksessa kannustetaan suomen kielen opintojen liittämistä laajempiin kokonaisuuksiin. S2-opetusta kytketään myös aiempaa laajemmin ammatillisten oppilaitosten opintokokonaisuuksiin, kuten maahanmuuttajien valmentavaan koulutukseen.

Vuosina 2009–2010 opetusvirastossa kehitettiin kaupungin tarjoaman S2-opetuksen (suomi toisena kielenä työväenopistoissa, aikuislukiossa ja ostopalveluna) sisältöjä, ohjausta, sekä pyrittiin rakentamaan yhtenäinen ilmoittautumisjärjestelmä. Tämä ei kuitenkaan onnistunut tietojärjestelmien yhteensovittamisen ongelmien vuoksi.

Suomen- ja ruotsin kielen koulutukseen hakeutumista on helpotettu pääkaupunkiseudulla kehittämällä osaksi Infopankki-palvelua

www.finnishcourses.fi -palvelu, jossa kaikki seudun kurssit ja niissä olevat vapaat paikat ovat löydettävissä reaaliaikaisesti kolmella kielellä. Tämä on lisännyt koulutuksen tarjoajien yhteistyötä eri taitotason ja kohderyhmien kurssien kehittämisessä, toteuttamisessa ja markkinoinnissa.

Erityisryhmistä on huomioitu erityisesti kotona lapsiaan hoitavien vanhempien kielen oppimisen tarpeet. Tälle kohderyhmälle on tarjottu Helsingissä suomen kielen opetusta käytännönläheisesti jo vuosituhaten vaihteesta lähtien. Monihallintokuntainen yhteistyö käynnistyi 2011, jolloin henkilöstökeskus, opetusvirasto, suomenkielinen työväenopisto, ruotsinkielinen työväenopisto Arbis ja sosiaaliviraston päivähoidon vastuualue (nykyinen varhaiskasvatusvirasto) laajensivat kotivanhempien kielenopetusta leikkipuistoihin ja järjestöjen tarjoamiin tiloihin. Järjestöt myös toteuttavat kielenoppimiseen tähtäävää toimintaa kaupungin tarjoamissa tiloissa. Perusajatuksena on se, että vanhempien oppiessa kieltä lapsilla on omaa toimintaa.

Nyt toimintaa toteutetaan jo 12 toimipaikassa, ja se tavoitti vuonna 2012 yhteensä 174 maahanmuuttajavanhempaa ja lisäksi heidän lapsensa. Tarjonta ei vielä täysin vastaa kysyntää ja toimintaa on tarkoitus lisätä kahdella uudella kurssilla syksystä 2013 sekä kehittää järjestöjen kanssa tehtävää yhteistyötä eri puolella Helsinkiä.

Maahanmuutto- ja kotoutumisasioiden neuvottelukunta katsoo, että päävastuu kielikoulutuksen järjestämisestä työttömille, työmarkkinoille pyrkiville maahanmuuttajille tulee olla valtion työhallinnolla. Helsingin kaupunki tarjoaa joko omana toimintanaan tai ostopalveluna suomen ja ruotsin kielen koulutusta a) työntekijöilleen; b) kaupungilla työvoimapolitiisessa toimenpiteessä oleville; c) työmarkkinoiden ulkopuolella oleville; sekä d) työssä käyville. Lisäksi suomen ja/tai ruotsin kielen opinnot liittyvät olennaisena osana moneen henkilöstökeskuksen tai opetusviraston järjestämään opintokokonaisuuteen esimerkiksi aikuislukiossa tai ammatillisessa oppilaitoksessa.

Maahanmuutto- ja kotoutumisasioiden neuvottelukunta haluaa korostaa, että kielikoulutusten järjestäjien välistä koordinaatiota tulisi edelleen kehittää mm. pitkien taukojen välttämiseksi eri kurssityyppien välillä. Lisäksi toiminnallisten menetelmien tulee, kuten valtuutettu Puhakka on valtuustoaloitteessaan korostanut, olla keskeisessä asemassa kielikoulutuksen toteutuksessa.

Neuvottelukunnan tietojen mukaan henkilöstökeskuksen tarjoaman kielikoulutuksen osalta on linjausevoja eri työpisteiden välillä, vaikka kyse on saman työnantajan, eli Helsingin kaupungin, palveluksessa

15.05.2013

Kj/60

olevasta henkilöstöstä. Neuvottelukunta korostaa, että koko kaupungin tasolla tulee olla yhtenäiset ohjeistukset kielikoulutukseen osallistumisen periaatteista.

Lisätiedot

Annika Forsander, Maahanmuuttoasioiden johtaja, puhelin: 310 38365
annika.forsander(a)hel.fi